

Леся Українка

Орґія

Леся Українка

Орґія

«Public Domain»

Українка Л.

Оргія / Л. Українка — «Public Domain»,

«Оргія» Лесі Українки – історична драма, події якої відкривають перед читачем античний світ***. Темою п'єси є протистояння Греції та Риму. Найвідомішими творами авторки є поетичні збірки «На крилах пісень», «Думи і мрії», п'єси «Лісова пісня», «Одержима», «Бояриня», «Оргія», «Блакитна троянда», «Кассандра», «Камінний господар» тощо. Леся Українка – видатна українська письменниця, перу якої належить низка геніальних творів, для її ідіостилю характерні посилені психологізм та філософічність у поєднанні з сугестією.

Содержание

I	6
Конец ознакомительного фрагмента.	12

Леся Українка

ОРґІЯ

Драматична поема

Діячі:

Антей – співець.

Герміона – мати його.

Евфрозіна – сестра його.

Неріса – жінка його.

Хілон – ученик його.

Федон – скульптор.

Меценат – багатий, значний римлянин, нащадок відомого Мецената.

Префект.

Прокуратор.

Гості на оргії, раби, рабині, танцівниці, міми, хор панегіристів.

Діється в Коринфі під римським пануванням.

I

Садок в оселі співця-поета Антея, невеличкий, оточений глухими мурами, з хвірткою в одній стіні; в глибині садка домок повіткою на чотирьох стовпах і з двома дверима – одні в андроніт, другі – в гінекей.

Герміона, стара мати Антеєва, сидить на порозі гінекея і пряде вовну. Чутно стук у хвіртку.

Герміона (не встаючи).

Хто там?

Голос (за хвірткою).

Се я, Хілон Алкмеонід.

Герміона (гукає в напрямі других дверей).

Антею, вийди! ученик до тебе!

(Сама лишається сидіти, лише нижче спускає покривало.)

Антеї (молодий, але мужнього вигляду, виходить з дверей і відчиняє Хілонові хвіртку).

Сьогодні ти, Хілоне, запізнився.
Всі учні розійшлися.

Хілон (дуже молодий хлопець, говорить запинаючись, з видимою ніяковістю).

Вибачай...
але... я, власне, не прийшов учитись...

Антеї (привітно).

Будь гостем.

(Сідає на ослоні під деревом і показує Хілонові місце коло себе, але той лишається стояти.)

Чом не сядеш?

Хілон.

Маю справу...

Антеї.

Аж сісти ніколи, таку нагальну?

Хілон.

Воно-то ні... але... пробач... я мушу
подякувати сьогодні за науку...
Я більше не прийду.

Антей.

Чому?

Хілон мовчить.

Та правда,
мені про се питати не випадає.
Я, очевидно, не догодив
тобі наукою. Що ж, не соромся, —
соромитись приходиться мені.

Хілон (широ).

Ні, ні, учителю! Того не думай!
От свідок Аполлон, що я шаную
науку ту, мов святощі містерій!

Антей.

Тоді не розумію...

(Перебиває сам себе, вдарившись долонею по чолі.)

Догадався!

(Видно, що й йому трохи ніяково.)

Хілоне, слухай... Я пождати можу,
поки скінчиш усю мою науку...
Та я волів би і зовсім не брати
від тебе грошей, як тобі то трудно...

Хілон.

Учителю, та ти ж не багатир.

Антей.

Хілоне, я скажу тобі по правді,
хоч ти ще молодий такеє слухати,
але інакше трудно довести...
Бач, спів, музика й слово – мій зарібок,
та хист мій я таки ціную вище,

ніж тії гроші, що приходять з нього.
Я талану нікого не навчив
і не навчу – се ж тільки бог здолає, —
отож коли я вчу людей звичайних,
недіткнутих рукою Аполлона,
то – я навчаю їх малої втіхи
перебирати струни доладненько
та вимовляти думку виразніше,
вони ж мені дають дешицю грошей,
і так ми в обрахунку. Як же бог
мені пошле обранця молодого,
щоб я йому служив своїм здобутком,
і бачу я, що кожда мертва форма,
яку я викладаю перед ним,
присвоївшись йому, вмить оживає,
і геній молодий в прадавній формі
шумує та іскриться самоцвітом,
як молоде вино в старім кришталі, —
тоді я вже заплачений. Ні, більше, —
я наче почуваюсь до вини,
що я нездатен так йому служити,
як би хотів. Тепер ти розумієш?

Хілон.

Учителю...

(Зворушення не дає йому говорити, він низько похиляє голову і прикриває долонею очі.)

Антей.

Коли тепер твій геній
вже переріс ті форми й ту науку,
якими я владаю, що ж, мій хлопче, —
покинь мене, я сам тобі те раджу.
Та тільки – заклинаю Аполлоном! —
не кидай ще науки, їдь в Афіни,
там, певне, знайдеться іще таке,
чого ми тут не маємо в Корінфі.
А потім, покінчивши різні школи,
учися ще, знаходь собі науку
в книжках, і в людях, і по цілім світі,
але ніколи не кажи до себе:
«Я вже скінчив науку».

Хілон.

Ся порада,
учителю, осмілює мене.
Признаюся тобі: я не покину

науки, віддалившись від тебе,
бо я вступлю до школи...

(Знов мовкне.)

Антей.

До якої?

Хілон.

До тої, що врядив тут Меценат.

Антей.

Латинської?!

Хілон.

Ну, все ж тепер латинське.

Антей.

Як? Я, і ти, і наша рідна мова
латинськими вже стали?

Хілон.

Розумів я,
властиво, римське, та змілив у слові.

Антей.

Як ти від мене досі не навчився
не помилятися так, то в новій школі
ще більше буде помилок таких.
Але не знаю, що ти там придбаєш,
крім помилок. В поезії латинській
і я ж тобі, здається, показав
усе, що тільки варт було пізнати.
Не думаю, щоб ритори в тій школі
тобі могли подати щось нового,
бо я їх знаю. Думаю, що ти
вже міг би їх учити.

Хілон.

Сам я певен,
що там учителі ні в чім не можуть
зрівняюся з тобою. Все ж я мушу

до їх піти.

Антей.

Що змушує тебе?

Хілон.

Учителю, зоставшись при тобі,
я став би долею тобі подібний.

Антей.

Чому ж та доля так тебе лякає?
Хіба вже я остатній між співцями?

Хілон.

Не між співцями, ні...

Антей.

Але між людьми?

Хілон.

Я не кажу – остатній, але ж правда,
що ти в громаді не займаєш місця,
належного твоєму талану.

Антей.

А ти ж якого маєш запобігти,
коли скінчиш ту школу Мецената?

Хілон.

Я можу стати ритором в тій школі,
а згодом в академії де-небудь.
Або поїду в Рим. Там дуже добре
ведеться вихованцям Мецената,
бо рід його там досі має силу,
як повелось від Августа часів.
Та поки що, то я й тепер, ще учнем,
вступити можу в хор панегристів
самого Мецената.

Антей (схоплюється обурений).

Ти? Ти вступиш
у хор панегіристів? В тую зграю
запроданців, злочинців проти хисту?
О, краще б ти навіки зацікавився,
позбувся рук, оглух, ніж так упасти!
І се був мій найкращий ученик!..

Пауза.

Хілон.

Учителю, прийми ж мою подяку...

(Подає Антеєві гроші, добувши з калитки.)

Антеї (відштовхує його руку).

Геть! Я тебе нічого не навчив!

Іди з очей!

Хілон, похнюпившись, виходить.

Герміона.

Даремне ти, Антею,
не взяв від нього грошей. В нього батько
сто раз від нас багатший. Сяк чи так,
а се ж твоя заслуженина.

Антеї

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.